

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:
(Ціна 1. прил. в таборі 4 ф.)
" " нова таб. 5 ф.)
На місяць в таборі . . 30 ф.
" " нова табор. 40 ф.
На 8 місяців в таборі . . 90 ф.
" " нова таб. 1 м. 20 ф.

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
in Wetzlar.

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

Ч. 65. (п2).

Неділя, 23. вересня 1917.

Рік III.

Від Редакції

Редакція повідомляє шановних передплатників „Громадської Думки“, що через брак паперу 65. число часописів не могло вийти в четвер, 20. вересня.

Вецлар, 22. вересня 1917.

Минулого тижня стала ся в нашому таборі подія, яка має важне значення для життя Української Громади і нашої роботи.

Стара Генеральна Старшина, вибувши свій речинець, уступила. Народна Рада вибрала 15. вересня нову Генеральну Старшину. Засідання Народної Ради з приводу виборів тяглися два дні. Уступаюча Генеральна Старшина склала перед тaborovim парламентом звідомлення про свою трохмісячну діяльність і подала свої уваги про таборове життя та його потреби. Поодинокі члени Генеральної Старшини зокрема подали свої авті. Однак діяльності Генеральної Старшини Народною Радою звіяла чимало часу. Де які послі, а особливо превід Народної Ради робили Генеральній Старшині ріжні закиди. Ці закиди по більшості мали характер не принципіальний, а скоріше особистий. Переїзд дебатів виявив лише слабу орієнтацію де яких послів а також брак твердих підстав, на яких можна було опирати ся при оцінюванні діяльності Генеральної Старшини і підкреслив потребу найскоршого затвердження Народною Радою основних законів таборової конституції, які встановили певні норми у відносинах і не дали б місця для ріжних непорозумінь і зводження дрібних особистих рахунків.

Генеральна Старшина в своїх поясненнях цілком розвіла роблені їй закиди. Народна Рада признала II діяльність в повній задовільняючою.

Процес виборів нової Генеральної Старшини пройшов скоро. Велику роль при виборах відіграв клюб послів, котрій створив ся 15. серпня і налічує більш десятка членів. Майже всі кандидати, виставлені клюбом, одержали більшість голосів.

У склад нової Генеральної Старшини увіходять кілько

старих II членів зі старим президентом т. А—ком. Такий склад є користний для роботи, бо якби всі члени були нові; то вони мусіли би довший час розбирати ся в веденню справ і набрати потрібного досвіду, що, безумовно, знижувало б працевадіність Генеральної Старшини.

Нова Генеральна Старшина вже перебрала свої обов'язки. Від того, як вона поведе справу у великій мірі залежатиме розвій тутешнього просвітно-організаційного життя, котре потрібує багатьох змін. Розуміється, тут не може бути бесіди про зміни принципіальних основ, на яких будувалася наша робота, а лише так сказати про технічні удосконалення, про поширення й поглиблення роботи в усіх напрямках.

Ми сподіваємося, що нова Генеральна Старшина стане на висоті своїх завдань і при допомозі всіх зорганізованих громадян нашого табору, зуміє заповнити прогалини, які в нашому житті мають ся і зуміє приседнати до справи всіх тих, хто ще стоїть на раздріжжі.

С О Н.

Химерний сон мені приснив ся:
Неначе знов я завітав
У те село, в якім родив ся,
Де перші радощі обняв.
Здавалось—рідне кубельце
Побачив я віддалеки...
Забилось дужче мое серце,
Живійш забігали думки.
Через яку небудь годину
—Мені так думалось у сні—
Свою побачу я родину
І знов на волі відпочину...
Минул дні мої сумні.
З такими світлинами думками
Я кроку додаю,—біжу,
Минаю площе з вітряками,
Прибіг, здивовано гляжу:
Село так чудно виглядало,—
Воно ніби то сумувало,
Німе, безлюднє, пусте,
Не те, зовсім таки не те,
Яким я знав його бувало.
Хатки неначе почорніли,
Дахи покрив зелений мох,
Садки, городи опустіли,
Ставок глибокий пересох,
Попід тинами, край дороги,
Терни колючі поросли,
А за городом—перелоги,
Де ниви пішні були...

* * *

Серед села я одиноко
На роадоріжкі зупинявся
І так замислив ся глибоко,
Так тяжко, тяжко захуривсь!
Стою... сумую... Ось нежданний
Почув ся голос... Я здрігнувсь.
Біля мене в святирі рваній
Стояв сивесенький дідусь...
„Не на добро прибув ти, сину,
—Мені казати він почав—
Побачить думав ти родину,
Та опізнив ся, не застав...
Обох братів твоїх погнали
Проти Австрійця на війну,
А неньку вчора поховали
Й таки учора ж написали
До тебе вісточку сумну...
В бою твій старший брат убитий,
Давно про меншого не чутъ...
Один лишив ся ти на світі...
Та годі: не сумуй, не нудь!..
Не одному тобі судилося
Величне горе перенести...
Дивись: село перемінилось,—
На всім печалі знак лежить.
В селі старі лиш та малі,
А молодь... молодь на зарів
Погнали люті лиходії...
Як бачиш, сину, лихо скрівъ...

Я сам зазнав його дової,
Зіткнувшись, далі мовив дід,
— Два сина полягло на полі,
А менший... менший інвалід...
Що ти лишив ся одинокий,
То це ще, сину, півбіді:
Для праці поле так широке,
А ти ще в силі, молодий...
Аби охота працювати,
То ти не сам, не сирота:
Тебе неначе рідна мати
Країна рідна привіта.
Робочих сил потрібно нині,—
Для краю рідного працюй
І вір—на нашій Україні!
Рідня найдеть ся,—не сумуй!
Люби народ, борись за правду,
Проти неправди сміло йди,
І ти в життю найдеш одраду,
А те все інше... півбіді"...
Довгенько так про сес—тес
Старий мені розповідав:
Про Україну, про ідеї,
Про цілі життя віл—прігоди...
І щось про „нового Богдана“
Хотів казати, було, дідусь:
— Вже скоро та пора бажана...
Він так почав, та я проснувсь...
Zet.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Українське військо проти Корнілова.

З Амстердаму доносять 15. вересня часописі на основі відомостей з Петрограду: Комісар для військових справ на Україні поїдомів Керенського, що всі українські війська заявилися солідарно за тимчасовим правителством в борбі з Корніловим.

(Франк. Надр. з 16 вер. рано).

Після петроградського звідомлення, провідник соціалістів Винниченко заявив, що українське правительство може наказати службовому персоналу підданих залишниці зробити штраїк і цим перешкодити спробам перевезти війська для контролю революційних цілей до Петрограду.

(Франк. Цайт. з 17. вер. рано)

Полк ім. Івана Мазепи.

У Саратові недавно організувався новий український полк, який названо полком імені гетьмана Мазепи.

Українські установчі збори.

Українська Центральна Рада у справі скликання українського установчого зібрання прийняла таку резолюцію:

Виходячи з принципа нічим не обмеженого самоозначення нації і

рахуючи, що тільки саме населення України може рішати про політичний устрій України та про її відносини до Росії, Українська Центральна Рада признає доконечним скликати по можності як найскорше установчі збори етнографічної України. З огляду на це Українська Центральна Рада негайно вибере комісію, яка випрацює виборчі права до українського установчого зібрання й разом із секретаріатом внутрішніх справ та органами місцевого самоурядування скличе установче зібрання етнографічної України.

“В. Сл.“

Арештовані ген. Кондратович і команданта полку ім. Б. Хмельницького Капкана.

„Нове Время“ з 17. серпня п. ст. доносять:

„На розпорядок верховного головнокомандуючого визначено слідство в справі поступування члена Військового Комітету Центральної Ради ген. Кондратовича і команданта українського полку ім. Богдана Хмельницького—Капкана, увільненого з посади й арештованого. Обох обвинувачують у невіповненню приказів начальства, першого—при усмиренню повстання українського полку Полуботка, останнього—з часів пов-

стания (?) українського боярсько-го полку. Одергали розпорядок верховного головонкомандуючого скла-сувати утворену Центральною Ра-дою комісію для розсліду кривавих подій при відсилці на фронт українського боярського полку й зосередження цілого слідства в її справі в руках генерала Ремера, від-командированого в головної кварти-ри з оглядом на вказівки Централь-ної Ради на провокацію темних сил у сутичці боярськими в киасірами. На розпорядок ген. Корнілова утво-рено спеціальну комісію для розслі-ду сих вказівок Ради.

Вибори до громадських рад на Україні.

Після звідомлень російських і польських днівників досі переведено вже в більших містах України вибори до громадськ. рад, які відбува-лися на основі п'ятирічної формулі голосування. О скільки ті донесення правдиві, то вони виявляють добру організацію польського насе-лення по українських містах, яке вспіло перевести там вибір своїх кандидатів. Так в Київі на 120 місць 44 одержав бльоть соціалістів. Українців, бльоть Росіян 18, кадетів добули 10 мандатів, с. д. большеви-ки 7, Поляки 6, Жиди (демократи і соціалісти) 8, українські соціалісти-федералісти 1, польська партія со-ціалістична 1. В Харкові на 116 радних вибрали 54 соціал-револю-ціонерів (невідомо чи тільки росій-ських), 16 кадетів, членів соціалі-стичного бльоту, в тім і Поляків, 13 соціалістів-народників, 8 українських демократів, 2 українських соціалістів. В Умані на 56 рад-них вибрали між іншими 20 соціалістів, 10 Українців, 7 безпартійних, 5 сіоністів, 3 Поляків. Надто вибра-но Поляків радних по одному в Се-вастополі й Новоросійську.

Катеринославщина до України.

„Рус. Сл.“ містить: „Комісія у спра-ві організації областного губер-нського правління, після пальних де-батів, постановила прилучити Катеринославську губернію до України й положити в основу організації правління порозуміння Української Центральної Ради з рос. прави-тельством“.

Доклад у справі реорганізації (переорганізації) правління поручено виробити губернській раді.

(В. С.)

Полк ін. Полуботка до га-лицьких Українців.

Коли російські війська опускали Чернівці (столиця Буковини), український полк ін. Полуботка оставил у нотарія Драгомірецького меморіал з проханням, щоб цей меморіал передав він у руки галицько-буковинських українських депутатів. Меморіал цей звучить:

„До української центру. Ради у Відні, всіх політичних партій ав-стрійської України і до всіх українських парламентарів і сеймових депутатів у Австрії.

Ми заступники великої часті зоруженого українського народу на півднівно-західній фронті, звертаємося перед нашим поворотом на Україну до Вас з такою заявкою:

1. Ми принадлежимо до партії так зв. Полуботківців на Україні і стояли все в опозиції до Укр. Центральної Ради в Київі, котра не зробила у властивий порік заходів для ство-рення української армії, що лише одна могла успішно боронити українських інтересів.

2. З огляду на те, що українська територія зі своїми природними богацтвами і своїм географічним по-ложенням була і є основою успішного розвитку промислу й народного добробуту, через це також москов-

ської культури коштом добробуту і культури українського народу, в ми-то переконання, що російські по-літики, а з ними також російський народ і ніколи не згодиться на дій-но широку автономію України з за-безпеченням правом на свою власну фінансово-економічну політику. Ав-тономія виборена Укр. Цен. Радою в Київі нас не вдоволяє і тому ми надіємся, що українське питання не може бути рішене шляхом внут-рішньої російської реформи—лиш на світові конгреси, де оправдані до-магання заступників українського народу найдуть попередне з боку при-хильних нам держав та народів.

3. Ми домагаємося, щоб увесь український народ, заселяючий великі простори по обох боках кор-дону, мав право сам по власній волі рішати про свою долю. На випадок коли б він мусів жити в альці з іншими народами, щоб дома була йому можливість свободного розвою його матеріальних і державних сил.

4. Застерігаємося рішучо против усіх претензій польського народу на відвідно українські землі Холи-щини й східної Галичини, а так само против посягань Румунії на українські часті Буковини.

5. Так як ми не маємо тепер за-ступників у інших народів в світі, передаємо ми право на бажання на-ших народно-політичних інтересів австрійським Українцям і просимо їх, на будуче піклувати ся росій-ською Україною“.

(„Reichspost“ № 416).

Перші чотири пункти цього ме-моріалу Полуботківців добре харак-теризують становище певної части-ни української суспільності в Росії, П погляд на теперішнє положення, стремління і настрої. Ці пункти впо-вили зрозумілі і в світі певних об-ставин оправдані. Але останній пункт віддається дивним. Полубот-ківці мабуть слабо зорієнтовані в житті австрійських Українців, що-

трі не в силі оборонити своїх місце-вих інтересів. Інакше вони не стали би звертати ся до них за засту-пництвом.

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТЯ.

Шоклик Корнілова до бунту.

З Штокгольму пишуть: У вів-торок (11. вересня) видав Корнілов поклик, в якім заявляє, що він, як солдат і козак, не може приглядти ся розкладові „отечества.“ Тимча-сове правительство складається з неспособних людей. Він хотів би радше згинути, як пережити ганьбу держави. Рівно з тим видав приказ до війська, в якім говорить, що максималісти (большевики) задумують нове повстання й спанувають Петроград. Він маршує до Петро-граду, щоби відбудувати порядок.

Між тим вела ся розмова телево-фоном між Керенським і Корніловим, який запрошував правительство до генеральної кватирі і давав рівно-часно слово честі, що він не аре-штує міністрів. Мілюков старався намовити Керенського до поїздки в головну кватиру та Керенський від-повів, що він не має нічого проти того, щоби Мілюков Іхав до Корнілова та зневолив його до послуху. Керенський відкинув тим робом кадетські підступні предложення до помирення.

(Франкф. Цайт в 15. верес. веч.).

Окруження ген. Корнілова.

З Гааги сповіщає „Морнінг пост“ про здавлення бунту Корнілова та-ко: Корнілов стоїть обложеній зі своїм штабом правительственними військами. Підступом гарнізону з Гатчини вдалося ся ген. Корнілова від головної військової сили відділити. Його заманено до міста й негайно

На руїнах.

Нарешті країна Івана Сахна звільнена. Після довгої незнанки про свою оселю молодий Іван дістал дозвіл і полетів до дому.

Чим більше підізджив до свого села, тим ставало сумніще... А що як і наша хата зруйнована, зрівняна з землею, як оці, що покрилися буряном? Невже й у нас стирчать сухі пообгорілі дерева і вів від них мертвецьким сумом...

А як так, то де батько, мама? Я ж їх так давно не бачив. Хочеть си хотіть на хвилину побачити, розпо-вісти про лихо, про біду, що при-ходило ся переносити далеко від дому.

Потяг Ішов скоро. Вечеріло... А ось і приїхали до свого повіто-вого міста. Інан аліз з потяга. Тут Іому вже недалеко. Всього десять верст. Мершій забіг купити поїсти і майну із міста. Вже в місті вразило його безлюдє; лише де-не-де блу-кали мешканці-Жиди.

За містом стрінув він ще сумні-ще. Шлях, по якому з його села сотки візів тяглося до міста, тепер зовсім заріс травою. Від дороги не-сло пустелею, здавалося, що дорогу засів казковий соловей-розвійни, що нищив усіх проїжджаючих.

Смерколо. Ніде нічого не чути. Зорі блищали так, як і колись. А он і великий віз.

— А ну чи вгадаю, котра година? Десята! — Він подивився на годинник. Там теж десять. Іванові стало легше. Він тепер дум-ками уже був дома; ноги майже бігли. На серці було так гарно. А чому? Та він же у рідній стороні, де так давно бур, де все знайоме, рідне...

Та враз Йому стало моторошно. Хутір Бабенка, де він колись напував коня, Ідучи з міста, був зовсім знищений, лише цегляний колодязь, самітно стояв над дорогою.

— Хутір, далі земля пана Петрицького,—шептав собі Іван,—а там пічнеться ся наше село... Боже, та не вже я побачу лише руїну?... Ізва горбів показав ся місяць. Поне освітило ся; світло-срібний туман злегка покривав землю.

— А он геть і... та що там таке? Невже нема ні сліду?! Боже мій, за що покарано?

На краю села стояло дві оселі. А решта—лише спогад.

Іван зайшов у першу хату, щоб довідати ся про сім'ю. Увійшовши до хати він пізнав свого сусіда-Поляка, що недавно поселився в Іх селі,—звалого ворога його родини. Воро-

гували вони за межу, а головно на національному ґрунті.

Поляк Івана не пізнав.

— Скажіть мені, що стало ся з сімейством Сахна? Чи живі, де во-ни?—запитав він господаря по польському, бо знат, що як запитася по своїму, то той не відповість.

— У землі, пропуши пана,—то така пса крев, що Ім того й треба.

І тут почав оповідати зі скаженою люгостю, мов про якісь звірів, що не тільки батько й маті, але й ціла Іх родина, що складається із шіснадцяти чоловік, згинула. Коли війська відступали, рознесла ся чутка, що всіх будуть убивати, тому родина сковала ся в льох. Тим часом вороги донесли військовим владам, що в льоху поховали ся люди, які ворожко стяглювали ся до війська й стріляли на нього. Ті, не питаючи нікого, напхали в льох соломи й запалили. Хто пробував вилітіти, той позувався голови. Потім, яко непокірних, покарано ціле село ру-ною. Ні плач, ні безвинність українського населення не спасло Іх; Ім ніхто не вірив. То люде, які заслу-гують лише смерть. Іх стони неслися ся до неба, але ніхто Іх не чув.

Землю Іванову засіяли його во-роги, гадаючи, що вже нікого не

лишилося, бо про Івана ходила чутка, що його теж десь і кимсь забито.

І дово озлоблений хазяїн розпо-відав та приговорював пса-крев. Іван мов у привидному сні слухав про загибіль своїх рідних.

... Уже місяць підняв ся високо. Іван як тінь ходив з одного кінця рідної оселі до другого, брав у руки не знати для чого цеглинки зі зни-щеної хати, кілька разів підходив до хреста, під котрим похована ро-дина. Знов обдиався, прислухав ся сам не знаючи чому...

... Було за північ. Іван пріпав до хреста й гірко ридав...— „Мамо, тату, чи чуєте, я вернув ся?— кликав він. — Не вже я вас більше не побачу?... Мовчите!.. Ви не в силі ні слова промовити... А що я пім-шу ся?... За такі злодійства кара-люта, без жалощів,— хріпів Іван, стискаючи до болі руки,— пощади нема... Я йду, щоб скрутити вашу кров, мої любі!.. Я йду не на гріх, роблю те, що мушу робити!..

І він скорими, рішучими кроками зник у нічній темряві...

— Гу-гу!—кричали сови.

4. вересня 1917 р.
Підляш.

Максименко.

окружено ціле місто. Депутація від працітельствених військ прийшла до війська Корнілова й зedнала Іх назад для правительства.

(Франкф. Цайт. з 17. верес. веч.)

Роля Терещенка в приєднанні Алексєєва.

З Гааги подають 14. вересня голос представника „Унітед Прес“, оповідає зміст розмови з Терещенком. Терещенкові вдалося прис传达 ген. Алексєєва на шефа головного штабу тим, що се одинокий ратник Рогіз. Керенський взяв сам уряд главкомандуючого. Правительство дійшло до пересвідчення, що треба тільки залишити руки в такім випадку. Вечером в середу говорив з Керенським представник „Унітед Прес“, і цей заявив, що Корнілов готовий піддати ся.

(Франкф. Цайт. веч. з 14/9.)

Ультимат Корнілова, переданий київським Львовим.

„Баржевая Газета“ оголошує про ультимат Корнілова таке: В суботу дня 8. вересня привів до Керенського б. прокурор синоду князь Львов, принятій на візиту в 9. год вече. Він заявив, Керенському, що Корнілов жадає усієї цивільної та військової влади, домагається розпуску всього тимчасового правительства й задержує собі право утворення нового правительства. В тім правительству може остати ся Керенський, як міністр судінництва, а Савінков буде міністром війни. Як йому відмовить ся, він рішений машинувати на Петроград, щоби арештувати правительство. Керенський перервав розмову з Львовим, вібраав нараду членів кабінету й повернув назад та звістив, що він не приймає домагань Корнілова. Львов хотів це особисто донести до генеральної кватири, та Керенський заявив йому, що він арештований. Получив опічний телефон в генеральну кватирою й довідав ся про те саме. Скликав кілька годину нараду міністрів до зимового двірца, на якім заявив зворушеним голосом, що мирове полагодження неможливе. В понеділок й в неділю арештовано 80 політичних діячів, між ними Пуришкевича, який грас в бунті Корнілова визначну ролю. Керенський опірається тепер на Раду робочих і салдатів та схиляється до згоди з максималістами.

(Франкф. Цайт. з 14. вер. веч.)

Замах і упадок Каледина.

З Гааги доноситься 14. вересня більше Райтера: Б. отаман донських козаків Каледин, приятель Корнілова, арештував Раду робітників і салдатів в Ростові в салі нарад.

Каледин хотів проголосити свою диктатуру в Південній Росії, значить на Україні—та його арештовано в околицях Ростова над Доном.

(Франкф. Цайт. з 15. вер. 1917. рано і веч.)

Проголошення республіки і новий кабінет.

Петроградська телеграфічна агенція подає оголошення тимчасового правительства, в якім проголошується Росія республікою.

З Петрограду 17. вересня подає співробітник „Ізвістій“ відомість від міністра Некрасова, що Керенському удалося по довгих переговорах з ріжними політичними групами утворити кабінет такого складу: Керенський—президент міністрів і головнокомандуючий, Терещенко—міністер заграничних справ і правдо-подібно заступник президента міністрів, Кішка—міністер внутрішніх справ (кадет?), Карташев—міністер віроісповідань, Бернацький—міністер фінансів, Коновалов—міністер торгові, Малютович—міністер судінництва, Архангельський—міністер просвіти, Ліверовський—міністер комунікацій, Прокопович—міністер достави харчів, Авксентієв—міністер краєвого господарства, Нероговський—міністер війни, Барішкін—державний контролер, Свободов—міністер праці, Ефремов—міністер підмоги убитим, Нікітін—міністер пошт і телеграфу.

(Франкф. Цайт. з 18. вер. веч.)

Рішення большевиків на Раді салдатів і робочих.

Петроградська телеграфічна агенція оголошує 15. вересня: Вночі скликано Раду робочих і салдатів, на якій порішено 279 голосами проти 115 такі резолюції:

Рада робочих і салдатів уважає своїм обов'язком заявити, що на будуче мусить бути усунена не тільки всяка влада з рук буржуазії й кадетів, якіх участь в бунті Корнілова не піддається сумнівові, але й мусить бути залишена всяка політика невідповідальної коаліції (союза буржуазії з робочими партіями). Належить перешкодити тому, щоби військова влада і правительства стала знову огнемщем протиреволюційного заговору. Рада робочих і салдатів в цього погляду, що одиноким виходом з того незвичного положення с творити влада зложену з представництва революційного пролетаріату й селянства, яка буде основувати свою діяльність на таких основах:

1) Проголошення демократичної Республіки;

2) Негайна віддача всіх земель без огляду на право посідання поміщиків в руки виділів селянських аж до скликання Установчого Зібрания.

3) Уведення контролю робочих над промисловою продукцією фабрик, над поділом виробів, удержання всіх важливих галузей промислу нафтового, металургійного продукції і викопування вугілля, основне оподатковання великих капіталів і стягнення з капіталістів набутків за час війни, щоби звільнити край від господарської дезорганізації.

4) Проголошення всіх тайних договорів, як неістину, і негайне предложение загального демократичного мира до всіх воюючих країв.

Рівночасно належить розпорядити уведенням слідуючих способів:

1) знесення всіх утилітів проти преси і уладження робочих, знесення карти смерти на фронт, відновлення безоглядної свободи політичної пропаганди—ї це для всіх демократичних і військових організацій—і відсунення всіх противреволюційних елементів від головної команди чад

армією. 2) місцеві союзи мають право вибирати комісарів. 3) проголосити право націй, які мають право самоозначення свого політичного життя, то значить: повне засновокене всіх домагань Філіппадії України. 4) розвязання Держави Думи й Державної Ради (Государства. Думи і Государства. Совєта) і негайне покликання Установчого Зібрания. 5) знесення всіх клясових привілеїв і рівність всіх громадян перед правом.

(Франкф. Цайтунг з 17. вер. рано.)

заний сидить в одній гостинниці під строгою сторожею. Слідство над ним покінчилося ся нині. Гарнізон в Могилеві заявив комісарів правительства, що він не брав участі в замаху Корнілова, й просив вислати його на фронт, або до Салонік.

З швейцарської границі подає „Морнінгпост“ відомість, що штабові генерали Корнілова удалися виходзити з облоги (в Гатчині) в руки правительства. Третина його „диких давізій“ піддала ся. (Відно, що зловлено його наполовину в Могилеві. Ред.).

(Франкф. Наукріхтен з 19. вер. рано.)

Цивільні шлюби.

Розпорядком тимчасового правительства в Росії допускаються цивільні шлюби, тобто, що, коли хто хоче вінчатися в попа, може зробити умову про шлюб у нотаруса і шлюб після того в такий же дійсний, як зроблений у церкви. Раніше в Росії цивільні шлюби були відмінні у Москві-старовірів.

(8. Сл.)

Справа мира.

З минулого числом уводимо окрему рубрику про справу мира, яка зачинає виступати щораз якішче в голосах світової преси.

Мирові проголоски.

З Цюриху доноситься 13. вересня до „Фоссіше Цайтунг“: Католицька часопись „Нейз Цюріхер Насріхтен“ оповідає супроти поговорів про англійське предложение мира осереднім державам, що „United Press“ доносить з Риму, будьто би папа уважав мир на початку 1918 р. за певну річ. Обидві відомості належать брати в передосторого, але на щастя обидві мають в собі зерно правди. Тепер зажмають ся різні дуже важливі особи вирішанням дороги до мира і слави Богу, успішно! Папськаnota була проломовою нотою. Ця часопись подає, що один член нового кабінету у Франції заявляє що в червні цього року, що надходить час заключення мира.

(Франкф. Цайтунг з 14. вер. веч.)

Протиреволюційний заговір у Київі.

Після звідомлень київських дневників відбувається в Києві конгрес противників революції, які походять з аристократичних кругів. Одні з учасників конгресу, гардескі офіцери, жадали, щоби заведено військову диктатуру, розмежовано робітничо-салдатську Раду і Українську Центральну Раду та привернено монархію. Слідство київських революційних властей виявило, що в одній з першорядних готелів в Києві перебуває 33 гардескі офіцери, щоби обговорити справу проголошення великого князя Михайла царем.

Арештовані Корнілові.

З Петрограду доноситься 18. вер. з Могилева телеграфують, що Корнілов з 23 генералами і офіцерами арештований Алексєєвим і інтерно-

Робітники антанту за Штокгольмом.

Організаційний Комітет штокгольмської конференції видав маніфест до сполучених в інтернаціональні партії, в якій дає пояснення про положення. Конференція відбу-

деться, як тільки полагодить ся справа пашпортів. Російське представництво могло переконати ся в Англії, Франції та Італії, що робітничі класи прихильні до мирової конференції в Штокгольмі, і рух за мир збільшується ся. «Ми покликані, пишеться в маніфесті, —робітників Франції, Італії та Англії та Сполучених держав не допустити до зgrabовання елементарної свободи і виміни гадок в боку правительства. Одинока розважка для всього пролетаріату є: Гей, до Штокгольму!»

(Генер. Апп. в 17. вер. веч.).

Вісти зі світа.

НОВИЙ ПОРЯДОК у ПОЛЬЩІ.

Для 15. вересня видали обидва цісарі, німецький і австрійський, відручене письмо до своїх губернаторів в справі нового ладу в Польщі, який полягатиме в тому, що управу державну передасть ся в руки національного правительства. Оба губернатори — нім. Базелер і австр. Шептицький, брат митрополита, видали новий польський патент, на основі якого управу краю передає Рада регенції, аложена з 3 членів, та державна Рада, яка має законодатну владу. Установчого Зібрания її сім'ю поки що не вибирається через военне військове положення.

НОВИЙ ПОРЯДОК у ФІНЛЯНДІЇ.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: Тимчасове правительство оголосило указ, в якім фінляндському сенатові призначено право рішення багатьох питань, які належали перво до князя без скликання сейму. З цих питань вийшло, як військо права російському правительству, яке доторкається до скликання й закриття сейму, порішення державного податку, улаштування засуджених і іменування генеральних губернаторів.

ВІЙНА.

Кінець загальної офензиви.

Daily Chronicle сповіщає в Женеві: Нові битви над Сочею це тільки перепалка останніх сил. Вони не мають цілі зробити перелім, тільки мають обезпечити стратегічне положення. Велика генеральна офензива цього року покінчила ся.

На західніх фронтах сильні настути на фландрійським фронті перевалилися. Часом підіймають Англії наступ, та він не має ніяких стратегічних намірів, тільки моральне значення. Так само демонстративне значення мають англійські операції на побережжю, щоби не дати підстави, що вони потерпіли повну невдачу.

На французькіх фронтах вичерпане сил ще більше. Нема що говорити про Іх діяльність. Французькі звідомлення зазначають вигадану діяльність в Шампані і під Верденом, щоби закрити невдачу.

На східніх фронтах піднято боротьбу рушницями на деяких місцях, впрочім зовсім тихо.

З таборового життя.

— Т-во „Український Клуб“. 10. вересня відбулося засідання засідання, на якім рішено провадити курс діловодства і в звязку з цим науку рахування на щотах, поширити курс до 20 чол. і вести його протягом двох місяців, призначено запомогу вчителеві і постановлено надалі

уладжувати кожну п'ятницю вечірки, при чим допускати на них лише одних членів.

— Т-во „Кооператива Чайна“. 10. вересня по вечірі відбулися звичайні збори кооперативної чайни. Загальні збори кооперативної чайни. Збори вислухали відповіді членів комісії та прийняли до відома, а потім вибрали нову управу та ревізійну комісію. Після цього розділивши чистий виклик за серпень місяць, при чим ухвалили пожертвувати на волинські школи 80 марок, на таборове т-во „Воля“ 10 мар., на фонд стипендії „українського сина“ 10 мар. і на національний фонд 21 мар. 21 фен.

— Таборове віче. В суботу, 15. вересня, відбулося чергове таборове віче в присутності коло 400 осіб. На порядку дня стояли: 1) відзначення днів створення комітету, 2) перевірка складу комітету й ревізійної комісії, 3) реферат про світові події 4) біжучий справи й вільні внесення. За браком часу реферату про світові події не відбулося, бо цілій час до 9. год. було вужито на вислухання звітів членів комітету й ревізійної комісії. Особливо багато часу зайняли дискусії про 16 тепликів сорочок, котрі комітет вдавав по записках блікових старшина, згідно з відповідним параграфом статуту що дає право на таку видачу. Між тим віче признало се параграф статуту, не відповідним, видачу сорочок незаконною і ухвалило сорочки повідбрати і видачу Іх, так само як і інших по-дібних речей, переводити після відповідної ухвали блікового віча, щоб таким чином не дати зможи людям, які не відчувають гостро потреби в одінню, на далі такі речі одержувати.

Часу на вибори не вистачило, і продовження віча перенесено на понеділок 17. вересня. Тут дискусія про сорочки знову відновила ся і зайняла ще якийсь час. Вибори переведено в той спосіб, що склад комітету вістався ся попередній, за війском одного члена, на якого місце вибрано нового. Склад ревізійної комісії змінено.

ІІ.

— Театр. В неділю 16. вересня драм.- муз. т-во ім. М. Лисенка виставило в народній домі популярну псуспільну драму Яричевського „Січ іде.“

Сама по собі песь, хоч має дуже гарну тенденцію — популяризацію ортоглазації „Січі“, що так буйно розповіднілися в Галичині й Буковині на протязі останнього десятиліття, — до сцені цілком не надається. І треба дивувати ся, що т-во ім. М. Лисенка не застановилося грунтівною над оцінкою своїх песь, — напевно тоді воно ІІ не виставляло б. Додавши до невдалої будови песь виконані ІІ артистами, мусимо сказати, що „Січ іде“ на наші сцени мала тільки неуспіх. Могли би, до деякої міри врятувати песь найсильніші ІІ місця, як наприклад: промова інтелігента (невідомий) за сценю, живіше переведення сходин „Січі“, та перша й друга сцени з коршмарем Йоаною. Між тим всі ІІ місця були, як на ало, виковані не відповідно. Промова прочитана похапцем, в одній тоні, зарадто шаблоново. Гуртом сцен віні засяяли в великих паузах, артисти говорили невпопад. Краще пройшли сцени з Йоаною, особливо перша, де він намовляє стару Параску відмовити свого сина Дьордія від „Січі“, де він був кошовим. Зате слабіща була сцена в останній дІІ, де той самий коршмар приводить до Січі в подію за врятування Дьордія його дитини під час пожежі корчми і звікається ся правити ділі в Дьордія довг, який йому присудили незаконно.

Треба сподівати ся, що сам головний сюжет песь хоч почасті змін-

чить злі наслідки ІІ невдалої будови й слабого виконання.

ЖЕРТВИ.

На Український Національний Фонд.

Ком. Michelbach. Войнаровський і тов. 40 ф.

Ком. Münzenberg. A. Рудів, M. Контрабуг, С. Анісіїв, С. Андрющенко, С. Василів, А. Гайдуків, П. Нечуханів, С. Мороз, М. Поляченко, С. Татаренко, М. Северин, Н. Гайко, Р. Врехунів. Разом. 1 м. 50 ф.

Ком. Werdolen. 14 м. 25 ф.

М. Салівонів 20 ф.

Я. Олешко. 50 ф.

Кооператива інвалідів 5 м.

На волинські школи.

Ком. Gross Rohrheim. Забіяка—

20 ф., Воробів—10 ф., Касяненко—

50 ф., Захарів—50 ф., Власюк—10 ф., Шевелів—50 ф., Яременко—50 ф., Щербина—50 ф., Лисенко—10 ф., Кулик—10 ф., Самборський—30 ф., Шевченко—50 ф., Чупрун—10 ф., Малий—10 ф., Титарюк—30 ф., Сопрун—10 ф., Ротмістренко—17 ф., Стороженко—10 ф., Царинюк—20 ф., Сторчовий—5 ф., Кухмай—10 ф., Красницький—1 м., Кравчук—5 ф., Чамбір—5 ф. Разом. 6 м. 67 ф.

Ком. Antfeld, M 10978. . 1 м. Alendorf an der Rumba. Вовк—50 ф., Ратинка—50 ф., Острижка—50 ф., Лахман—50 ф., Колотовський—50 ф., Бузенко—40 ф., Пилипенко—35 ф., Широктан—90 ф., Величко—30 ф., Цандрик—22 ф., Гуманюк—20 ф., Черненко—20 ф., Брижницький—20 ф., Шавимський—20 ф., Березюк—20 ф., Полиняк—20 ф., Різник—10 ф. Разом 5 м. 37 ф.

М. Салівонів. 40 ф.

Ком. Rechtheim, 1708.—2 м. 90 ф.

Hübingen. Г. Лохмадір—2 м.

90 ф., С. Бунський—1 м. 15 ф., К. Журба—1 м., Г. Чорний—1 м., П. Антоненко—1 м.

Разом 7 м. 40 ф.

Ком. Edelsberg. Д. Врацлавський—1 м. 50 ф., Я. Дісків—1 м. 80 ф., П. Динник—40 ф., І. Петрушевський—40 ф., Г. Ісаєнко—40 ф., Ф. Косій—40 ф. Разом 4 м. 90 ф.

Я. Олешко. 50 ф.

С ПІС

Прийнятих і не прийнятих товаришів у т-во «Січ» 13. вересня 1917 р.

Прийняті: Мазай Карло, Губченко Тиміш, Руденко Гриць, Ковута Митрофан, Муляр Клим, Почтальон Василь, Малюк Іван, Бурлаченко Лаврентій, Ковтуненко Іван, Харченко Парфій, Фальчонька Никифор, Гостінський Микола, Дмитровський Грицько, Гаченко Василь, Талашка Луїса, Постовий Савка, Сучак Харлампій, Тремба Грицько, Ільчевський Андрій, Сільський Іван, Тихомін Гнат, Попель Костя, Винограденко Андрій, Карпач Петро, Райковський Олександер, Паюк Данило, Омельченко Петро, Чигалюк Степан.

Неприйняті: Толькюк Сава. (За браком інформації).

С ПІС виключених членів т-ва «Січ» 6. вересня 1917 р.

За скількаразову неприсутність на зборах т-ва і неприняте участі в святі 2. вересня с. р.

Денисенко Іван, Барт Федір, Бусуцкій Олександер, Корабейник Ларіон і Пачковський Василь.

Кандидати т-ва „Січ“ повідомляє:

1). Кошман Якова M 2498, що він прийнятий до т-ва і належить до 6-ої сотні.

2). Салівона Макара M 450, що він прийнятий до т-ва і належить до 4-ої сотні.

Переписка редакції.

Одержані гроші на часопис „Громадська Думка“ і книжки від таких команд і т.т.:

Nauheim—60 ф., Schenrod M 2528—60 ф.

Brenberg M 1664—80 ф., Pföld M 10950—90 ф., Weikarsheim M 430—1 м. 50 ф.

Oberhof 30 ф., Steinheim M 648—1 м. 80 ф., M 167—15 ф., Koll. 18. D. Feldp. 195—3 м.

M 40775—3 м. 50 ф., M 2157 В. 7—40 ф., Beuer M 3329—40 ф., Riesenber M 1 м. 50 ф., Hohenstein 65 ф., Dienaburg M 3875—1 м.

80 ф., Rauschheim M 3081—30 ф., Ulwersheim M 1015—50 ф., Frauenstein M 10500,

—3 м. 45 ф., Gem. Wicker M 3773—40 ф., Villingen M 2914 b—90 ф., Weilera M 10842—30 ф., Oberacheld M 1509—5 м. 50 ф., Griedelbach 60 ф., Hergesdorf M 6132—1 м.

Antfeld M 10978—40 ф., Mahren 30 ф., Weidenau M 3407—90 ф., Fiesenbach—30 ф., Giesen 5 м. 60 ф., Langendorf 1 м. 40 ф., Eschbach M 1144—1 м. 15 ф., Wiederlauken 1 м. 10 ф., M 2575—30 ф., Gem. Reiskirchen 1 м. 12 ф., Osmarsleben—7 м., Farthun M 266—90 ф., Münzenberg 4 м. 60 ф., Hartmannshein M 2630—6 м., Wetzel „Grube Raab“ 1 м. 30 ф., Farmsen 1 м. 20 ф., Gross Eisenwerk Werkstätte II Darmstadt 8 м. 20 ф., Adenroth M 10647—1 м., Gunzenau Kr. Laubertbach 40 ф., Herscheid 40 ф., Vendersheim 1 м. 30 ф., Dorlar 90 ф., Michelstadt 90 ф., Lenhausen M 2512—30 ф., Weger 30 ф., Albig M 717—60 ф., Bergneus M 2923—30 ф., Oberlebenbach 90 ф., Leehain 64 ф., Becheln M 2884 В. 1 м. 20 ф., Kwekborn 1 м., 20 ф., Münter M 2778—60 ф., Niedergöhren M 5329—3 м. 40 ф., Dalheim 90 ф.,

З друкарні „Союзу Визволення України“ в таборі Вецлар.

Ober Ramstadt M 1370—90 ф., Getzenhein 36 ф., Dieburg M 2065—30 ф., M 2286—4 м., Gaubickelheim M 1952—1 м. 20 ф., Laun—60 ф., Geilshausen 40 ф., II. Гаган—1 м., Е. Троян—60 ф., I. Бондаренко—1 м. 60 ф., Я. Голонко—1 м., Н. Гребенець—1 м. 50 ф., Д. Кональ—25 ф., А. Погребиць—15 кор (9 м. 22 ф.) Е. Мазнюка—1 м. 60 ф., Д. Шенченко—1 м. 12 ф.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Т. Гнатюкові. Ваша допись і вірш не підуть—заслабі. Напишть що живіще.

Т. Максименкові. Дякуємо за допись.

Прошу надслідати частіше.

Гуртук «Добра Порада». Од Вас одержано 50 фен., і 1 мар. 50 ф. а решту грошей не одержало. Ком. Gem. Burg-Größenrode. Од Вас одержано 1 м. 50 ф. і 50 ф., а решту грошей не одержували.

Тимофій Бовкун. 90 ф. одержали, а більше грошей ні.

Ком. Gem. Günzenhauser Krs. Lauterbach. Грошей у коврії оказалось лише 80 ф., а Ви пишете, що вислали 5 м. 90 ф.

Ком. Rhönix, Nachrodt. Знімків з пам'ятника поки що не маємо. Комітет буде робити заходи щоб карти такі видати як найскоріше.

СПРАВОЧНЕ БЮРО Генеральної Старшини.

Махлаков Ларіон і Скларенко Іван, табор Neuhammer. Прохання Ваше прийнято до відома й при першій можливості буде переднесені.

Слушків Микола. Ваше прохання не подане. Просимо прислати доказливе заяву, якого Ви батальон і Ваш M, а також за які числа не одержали пакунків.

Хрупа Дементій IV-3086, ком. Niederkleen. Гроши Ваші вислали на команду 14. 8-17, де він одержав.

Шинкаренко Микита II-1193, ком. M 10870. Просимо подати доказливе заявле, що Ви не одержали пакунків, хто висилає і звідки.

С ПІС

Прийнятих і не прийнятих товаришів у т-во «Січ» 13. вересня 1917 р.

Прийняті: Мазай Карло, Губченко Тиміш, Руденко Гриць, Ковута Митрофан, Муляр Клим, Почтальон Василь, Малюк Іван, Бурлаченко Лаврентій, Ковтуненко Іван, Харченко Парфій, Фальчонька Никифор, Гостінський Микола, Дмитровський Грицько, Гаченко Василь, Талашка Луїса, Постовий Савка, Сучак Харлампій, Тремба Грицько, Ільчевський Андрій, Сільський Іван, Тихомін Гнат, Попель Костя, Винограденко Андрій, Карпач Петро, Райковський Олександер, Паюк Данило, Омельченко Петро, Чигалюк Степан.

Неприйняті: Толькюк Сава. (За браком інформації).

С ПІС виключених членів т-ва «Січ» 6. вересня 1917 р.

За скількаразову неприсутність на зборах т-ва і неприняте участі в святі 2. вересня с. р.

Денисенко Іван, Барт Федір, Бусуцкій Олександер, Корабейник Ларіон і Пачковський Василь.

Кандидати т-ва „Січ“ повідомляє:

1). Кошман Якова M 2498, що він прийнятий до т-ва і належить до 6-ої сотні.

2). Салівона Макара M 450, що він прийнятий до т-ва і належить до 4-ої сотні.

ОГОЛОШЕННЯ.

Про шукані рідини, знайомих і т. і. містяться в часописі лише за плату по 5 фен. за рядок.